YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)

13 päivänä heinäkuuta 2000 *

Asiassa C-36/99,

jonka Tribunal de première instance de Liège (Belgia) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Idéal tourisme SA

vastaan

Belgian valtio

ennakkoratkaisun jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste — 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY (EYVL L 145 s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna direktiivin 77/388/ETY muuttamisesta arvonlisäveron yleisen verokannan tason osalta 20.12.1996 annetulla neuvoston direktiivillä 96/95/EY (EYVL L 338, s. 89), 12 artiklan 3 kohdan ja 28 artiklan 3 kohdan b alakohdan sekä EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 87 artikla) tulkinnasta,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. C. Moitinho de Almeida sekä tuomarit R. Schintgen, C. Gulmann, G. Hirsch (esittelevä tuomari) ja V. Skouris,

julkisasiamies: G. Cosmas,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies D. Louterman-Hubeau,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Idéal tourisme SA, edustajinaan asianajajat F. Herbert ja S. Houx, Bryssel,

— Belgian valtio, asiamiehenään ulkoasiain-, ulkomaankauppa- ja kehitysyhteistyöministeriön oikeudellisen osaston neuvonantaja A. Snoecx, avustajanaan asianajaja B. van de Walle de Ghelcke, Bryssel,

— Ranskan hallitus, asiamiehinään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston jaostopäällikkö K. Rispal-Bellanger ja saman osaston ulkoasiainsihteeri D. Colas,

— Portugalin hallitus, asiamiehinään ulkoasiainministeriön Euroopan yhteisöjä koskevia asioita hoitavan osaston oikeudellisen yksikön johtaja L. Inez Fernandes, saman osaston lakimies Â. Cortesão de Seiça Neves ja maantieliikennettä koskevia asioita hoitavan osaston lakimies R. Álvaro de Figueiredo Ribeiro,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellisen yksikön virkamiehet H. Michard ja D. Triantafyllou,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Idéal tourisme SA:n, edustajinaan asianajajat F. Herbert, S. Houx ja M. Pittie, Bryssel, Belgian valtion, asiamiehenään asianajaja B. van de Walle de Ghelcke, Ranskan hallituksen, asiamiehinään D. Colas ja F. Million, ja komission, asiamiehinään H. Michard ja D. Triantafyllou, 29.3.2000 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 11.5.2000 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Tribunal de première instance de Liège (Belgia) on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 8.2.1999 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 10.2.1999, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla kaksi ennakkoratkaisukysymystä jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste — 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY (EYVL L 145 s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna direktiivin 77/388/ETY muuttamisesta arvon-

lisäveron yleisen verokannan tason osalta 20.12.1996 annetulla neuvoston direktiivillä 96/95/EY (EYVL L 338, s. 89; jäljempänä kuudes direktiivi), 12 artiklan 3 kohdan ja 28 artiklan 3 kohdan b alakohdan sekä EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan (josta on tullut EY 87 artikla) tulkinnasta.

2 Nämä kysymykset on esitetty asiassa, jossa kantajana on Idéal tourisme SA (jäljempänä Idéal tourisme) ja vastaajana Belgian valtio ja jossa on kyse arvonlisäveron kantamisesta Idéal tourismen linja-autolla toteuttamista kansainvälisistä henkilökuljetuksista.

Yhteisön oikeussäännöt

3 Kuudennen direktiivin 28 artiklan 3 kohdan b alakohdassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltiot voivat 4 kohdassa tarkoitettuna siirtymäkautena:

— —

b) jatkaa liitteessä F lueteltujen liiketoimien vapauttamista jäsenvaltiossa voimassa olevin edellytyksin."

4 Kuudennen direktiivin liitteen F otsikkona on "Luettelo 28 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetuista liiketoimista" ja sen 17 kohdassa säädetään seuraavaa:

"henkilökuljetukset;

matkustajien mukanaan kuljettamien tavaroiden, kuten matkatavaroiden tai moottoriajoneuvojen, kuljetukset ja henkilökuljetukseen liittyvien palvelujen suoritukset voidaan vapauttaa ainoastaan, jos näiden henkilöiden kuljetus on vapautettu."

5 Kuudennen direktiivin 15 artiklassa säädetään kansainvälisten kuljetusten vapauttamisesta ja sen 6 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on vapautettava verosta jäljempänä luetellut liiketoimet edellytyksillä, joita ne asettavat vapautusten oikeaksi ja selkeäksi soveltamiseksi sekä veropetosten, veron kiertämisen ja muiden väärinkäytösten estämiseksi, edellä sanotun kuitenkaan rajoittamatta yhteisön muiden säännösten soveltamista:

— —

6. ilma-alusten luovutus, muutostyö, korjaus, huolto ja vuokraus pääasiallisesti kansainvälistä lentoliikennettä vastiketta vastaan harjoittavalle lentoyhtiölle

sekä näihin ilma-aluksiin liittyvän tai niissä käytetyn varustuksen luovutus, vuokraus, korjaus ja huolto."

6 Kuudennen direktiivin 17 artiklan 3 kohdan b alakohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on myös myönnettävä jokaiselle verovelvolliselle arvonlisäveron vähennys tai palautus, jos tavarat tai palvelut käytetään direktiivin 15 artiklan mukaisesti vapautettuihin verovelvollisen liiketoimiin.

7 Kuudennen direktiivin 12 artiklan 3 kohdassa säädetään verollisiin liiketoimiin sovellettavan arvonlisäveron yleisen verokannan ja alennettujen verokantojen vahvistamisesta jäsenvaltioissa.

8 Perustamissopimuksen 92 artiklassa määrätään seuraavaa:

"Jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu yhteismarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan."

Kansallinen lainsäädäntö

9 Belgian arvonlisäverolain 21 §:n 3 momentissa säädetään seuraavaa:

"Palveluiden suorituspaikkana pidetään 2 momentista poiketen seuraavia:

— —

3) kuljetuspalvelun suorituspaikka on paikka, jossa kuljetus, huomioon ottaen kuljettu matka, tapahtuu."

10 Arvonlisäveron verokannasta ja eri tavaroihin ja palveluihin sovellettavista verokannoista 20.7.1970 tehdyn kuninkaan päätöksen nro 20 (Moniteur belge, 31.7.1970) 1 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

"Arvonlisäveron verokannat ovat seuraavat:

1) tämän päätöksen liitteenä olevassa taulukossa A mainittujen tavaroiden ja palveluiden osalta 6 prosenttia."

11 Taulukossa A otsikolla XXV "Kuljetukset" mainitaan seuraavat:

"Henkilökuljetukset sekä rekisteröimättömien matkatavaroiden ja matkustajien seurassa olevien eläinten kuljetukset."

12 Arvonlisäverolain 41 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädetään, että arvonlisäverosta vapautetaan seuraavat:

"Henkilökuljetukset meritse; kansainväliset henkilökuljetukset ilmateitse; tässä 1 kohdassa tarkoitettujen kuljetusten matkustajien mukanaan kuljettamien matkatavaroiden ja moottoriajoneuvojen kuljetukset."

13 Arvonlisäverolain 45 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

"Verovelvollinen voi vähentää verosta, jonka maksamiseen hän on velvollinen, arvonlisäveron, joka on maksettu hänelle toimitetuista tavaroista ja palveluista, hänen maahantuomistaan tavaroista tai hänen yhteisön alueella hankkimistaan tavaroista, jos hän käyttää niitä seuraaviin tarkoituksiin:

1) arvonlisäverolliset liiketoimet,

2) 39—42 artiklan nojalla arvonlisäverosta vapautetut liiketoimet."

14 Kyseinen ilmateitse tapahtuvia kansainvälisiä henkilökuljetuksia koskeva Belgian lainsäädäntö oli voimassa ennen kuudennen direktiivin voimaantuloa.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

15 Idéal tourisme on yhtiö, jonka kotipaikka on Liège (Belgia) ja jonka toimialana ovat linja-autolla toteutettavat kansainväliset henkilökuljetukset.

16 Idéal tourisme ilmoitti vuoden 1997 kesäkuuta koskevassa arvonlisäveron kuukausi-ilmoituksessaan linja-autolla toteutettavien kansainvälisten henkilökuljetustensa Belgiassa toteutetut osat 0 prosentin verokannan mukaan eikä Belgian lainsäädännössä edellytetyn 6 prosentin verokannan mukaan. Tässä yhteydessä se katsoi, että sitä on arvonlisäveron suhteen syrjitty verrattuna lentokoneella toteutettaviin kansainvälisiin henkilökuljetuksiin. Sen mukaan viimeksi mainitut kuljetukset on vapautettu arvonlisäverosta, mikä ei estä lentoyhtiöitä vähentämästä ostoihin sisältyvää arvonlisäveroa, kun taas linja-autolla toteutettavien henkilökuljetusten Belgiassa toteutetuista osista on Belgian lainsäädännön mukaan maksettava 6 prosentin suuruinen arvonlisävero. Idéal tourismen mukaan kyseessä on siten yhteisön oikeuden yleisiin periaatteisiin kuuluvan yhdenvertaisuusperiaatteen vastainen syrjintä.

17 Belgian verohallinto vaati Idéal tourismea maksamaan 554 845 Belgian frangia (BEF) arvonlisäveroa ja 55 000 BEF sakkoa, jotka maksettuaan Idéal tourisme nosti kanteen Tribunal de première instance de Liègessä saadakseen nämä määrät takaisin. Tässä tuomioistuimessa Idéal tourisme väitti, että Belgian lainsäädäntö, jolla lentokoneella toteutettavat kansainväliset henkilökuljetukset vapautetaan verosta, on yhdenvertaisuusperiaatteen vastainen ja merkitsee lisäksi lento-

yhtiöille maksettavaa EY:n perustamissopimuksen 92 artiklassa tarkoitettua valtiontukea.

18 Tribunal de première instance de Liège katsoi, että yhteisön oikeuden tulkitseminen on tarpeen asian ratkaisemiseksi, ja päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Onko direktiivin 77/388/ETY ja erityisesti sen 12 artiklan 3 kohdan ja 28 artiklan 3 kohdan b alakohdan perusteella mahdollista, että jäsenvaltiot syrjivät henkilöliikennettä harjoittavia linja-autoyhtiöitä yhteisön oikeuden mukaisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen ja syrjintäkiellon periaatteen vastaisesti?

2) Voiko sellainen arvonlisäverojärjestelmä, jolla suositaan käsiteltävänä olevassa asiassa kyseessä olevan järjestelmän tavoin tiettyä taloudellisen toiminnan alaa, merkitä Rooman sopimuksen 92 artiklassa tarkoitettua valtiontukea, vaikka tällaisella järjestelmällä ei suojata yksinomaan kyseisen jäsenvaltion teollisuutta?"

Ennakkoratkaisukysymysten tutkittavaksi ottaminen

19 Belgian valtio epäilee sitä, että pääasian oikeusriita olisi todellinen. Se on sitä mieltä, että vaikka kysymykset, joita Idéal tourisme on ehdottanut esitettäväksi yhteisöjen tuomioistuimelle, eivät ole täysin hypoteettisia, niiden ainoana tavoitteena on kuitenkin saavuttaa tulos, jota ei ole vielä voitu saavuttaa lainsäädäntötoimin. Belgian valtio jättää ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottamista koskevan kysymyksen yhteisöjen tuomioistuimen ratkaistavaksi.

20 Tämän osalta on huomattava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen yhteisöjen tuomioistuimelle esittämillä kysymyksillä merkitystä asian kannalta (ks. erityisesti asia C-415/93, Bosman, tuomio 15.12.1995, Kok. 1995, s. I-4921, 59 kohta). Yhteisöjen tuomioistuin on kuitenkin todennut, että se voi jättää tutkimatta kansallisen tuomioistuimen esittämän pyynnön, jos on ilmeistä, että kansallisen tuomioistuimen pyytämällä yhteisön oikeussäännön tulkitsemisella tai pätevyyden tutkimisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, tai jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen, eikä yhteisöjen tuomioistuimella ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (ks. em. asia Bosman, tuomion 61 kohta ja asia C-437/97, EKW et Wein & Co., tuomio 9.3.2000, Kok. 2000, s. I-1157, 52 kohta).

21 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee kuitenkin selvästi, että Idéal tourismen nostama kanne koskee sen Belgian valtiolle maksaman arvonlisäveron palauttamista eli sen vapauttamista arvonlisäverosta ilman, että se menettäisi oikeuttaan vähentää ostoihin sisältyvä arvonlisävero.

22 On todettava, että asiakirjoista ei ilmene seikkoja, joista seuraisi selvästi, että pääasian asianosaiset olisivat ennakolta sopineet siitä, että yhteisöjen tuomioistuinta pyydettäisiin tekemään ratkaisu näennäisen riita-asian pohjalta, mistä oli kyse asiassa 244/80, Foglia, 16.12.1981 annetussa tuomiossa (Kok. 1981, s. 3045). On päinvastoin selvää, että asianosaiset ovat eri mieltä tietyistä tärkeistä näkökohdista, ja asiakirjoista ilmenee selvästi, että Idéal tourisme ei ole sopinut Belgian valtion kanssa siitä, että yhteisöjen tuomioistuimelle esitettäisiin hypoteettisia kysymyksiä.

23 On todettava, että ensimmäinen kysymys ei ole ilmeisen merkityksetön, koska asiakirjoista ilmenee, että ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin katsoo, että henkilökuljetuksia toteuttavia linja-autoyhtiöitä syrjitään lentoyhtiöihin

verrattuna tavalla, joka tämän tuomioistuimen mielestä vaikuttaa ensi arviolta olevan yhteisön yhdenvertaisuusperiaatteen ja syrjintäkiellon periaatteen vastainen.

24 Ensimmäisen kysymyksen tutkittavaksi ottamista harkitessaan yhteisöjen tuomioistuimen ei ole otettava kantaa tähän käsitykseen.

25 Näin ollen on syytä vastata ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen.

26 Toinen kysymys puolestaan on pääasian ratkaisemisen kannalta ilmeisen merkityksetön.

27 Toisella kysymyksellä ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin pyrkii selvittämään, onko lentoyhtiöiden saama vapautus arvonlisäverosta yhteisön oikeuden vastainen valtiontuki.

28 Pääasiassa ei ole kuitenkaan kyse valtiontuesta, vaan siitä, onko tietyistä Idéal tourismen toteuttamista liiketoimista maksettava arvonlisäveroa.

29 Näin ollen ei ole syytä vastata toiseen ennakkoratkaisukysymykseen (ks. vastaavasti em. asia, EKW et Wein & Co., tuomion 53 kohta).

Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys

30 Ensimmäisellä kysymyksellään kansallinen tuomioistuin pyrkii selvittämään, onko sellainen jäsenvaltion lainsäädäntö, jolla pidetään voimassa kuudennen direktiivin 28 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti lentokoneella toteutettavien kansainvälisten henkilökuljetusten arvonlisäverovapautus ja samalla kannetaan arvonlisävero linja-autolla toteutettavista kansainvälisistä henkilökuljetuksista, ristiriidassa yhdenvertaisen kohtelun periaatteen kanssa.

31 Idéal tourisme katsoo, että linja-autoyhtiönä se kilpailee suoraan lentoyhtiöiden kanssa keskipitkillä matkoilla eli 300/400—2 500/3 000 kilometrin pituisilla matkoilla. Erilainen verotus ei ole siten perusteltua, vaan se on yhdenvertaisen kohtelun periaatteen vastainen. Belgian valtion sekä Ranskan ja Portugalin hallitusten mukaan taas nämä kuljetusmuodot eivät ole riittävästi toisiaan korvaavia, jotta niiden voitaisiin katsoa kuuluvan samoille markkinoille. Komissio puolestaan korostaa, että verotusta, joka on verovelvollisten käyttämien eri kuljetusmuotojen osalta erilainen, olipa se objektiivisesti perusteltu tai ei, on pidettävä kuudennen direktiivin mukaisena, kunnes yhteisön lainsäädännössä säädetään verovapautusta koskevan siirtymäkauden lopettamisesta.

32 Aluksi on huomautettava, että jäsenvaltiot saavat kuudennen direktiivin 28 artiklan 3 kohdan b alakohdan selkeän ja yksiselitteisen sanamuodon mukaisesti, kun tätä säännöstä luetaan yhdessä saman direktiivin liitteen F kanssa, jatkaa samoilla edellytyksillä tiettyjen sellaisten verovapautusten soveltamista, joista säädetään tämän jäsenvaltion lainsäädännössä ennen kuudennen direktiivin voimantuloa. Vaikka tämän säännöksen perusteella jäsenvaltiot eivät saakaan ottaa käyttöön uusia vapautuksia tai laajentaa olemassa olevien vapautusten soveltamisalaa kuudennen direktiivin voimaantulon jälkeen, säännöksellä ei sitä vastoin estetä tällaisten vapautusten supistamista, koska vapautusten poistaminen on kuudennen direktiivin 28 artiklan 4 kohdan tavoitteen

mukainen (ks. asia C-136/97, Norbury Developments, tuomio 29.4.1999, Kok. 1999, s. I-2491, 19 kohta).

33 Tästä seuraa, että jäsenvaltiolla, joka Belgian kuningaskunnan tapaan kantaa arvonlisäveroa henkilökuljetuksia toteuttavan linja-autoyhtiön kansainvälisistä kuljetuksista ja samalla pitää voimassa lentokoneella toteutettavien kansainvälisten henkilökuljetusten verovapautuksen, ei ole oikeutta laajentaa viimeksi mainittujen saamaa verovapautusta koskemaan myös ensiksi mainittuja, vaikka erilainen kohtelu loukkaisi yhteisön oikeuden yhdenvertaisen kohtelun periaatetta. Sen sijaan jäsenvaltio voi alkaa kantaa veroa myös lentokuljetuksista tällaisen erilaisen kohtelun poistamiseksi.

34 On kuitenkin todettava, että jäsenvaltio voi kuudennen direktiivin 28 artiklan 3 kohdan b alakohdassa mainituilla edellytyksillä pitää voimassa lentokoneella toteutettavien kansainvälisten henkilökuljetusten verovapautuksen ja samalla kantaa veroa linja-autolla toteutettavista kansainvälisistä henkilökuljetuksista.

35 Yhdenvertaisen kohtelun periaate on todellakin yksi yhteisön oikeuden yleisistä periaatteista. Tämä periaate edellyttää, että toisiinsa verrattavissa olevissa tilanteissa ei menetellä eri tavalla, ellei tällaista eroa voida objektiivisesti perustella (yhdistetyt asiat 201/85 ja 202/85, Klensch ym., tuomio 25.11.1986, Kok. 1986, s. 3477, 9 kohta).

36 Kuten Idéal tourisme on perustellusti todennut, edellä mainitussa asiassa Klensch ym. annetun tuomion 10 kohdasta seuraa myös, että saattaessaan direktiiviä osaksi kansallista järjestelmäänsä jäsenvaltioiden on noudatettava yhdenvertaisen kohtelun periaatetta.

37 On kuitenkin huomautettava, että yhteisön arvonlisäverojärjestelmä on seurausta EY:n perustamissopimuksen 99 ja 100 artiklan (joista on tullut EY 93 ja EY 94 artikla) mukaisesta jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen asteittaisesta yhdenmukaistamisesta. Kuten yhteisöjen tuomioistuin on useaan otteeseen todennut, peräkkäisillä direktiiveillä ja erityisesti kuudennella direktiivillä toteutettu lainsäädäntöjen yhdenmukaistaminen on vain osittaista yhdenmukaistamista (ks. asia C-165/88, ORO Amsterdam Beheer ja Concerto, tuomio 5.12.1989, Kok. 1989, s. 4081, 21 kohta).

38 Kuten Belgian valtio on todennut suullisessa käsittelyssä, tätä tavoiteltua yhdenmukaistamista ei ole vielä toteutettu siltä osin kuin kuudennen direktiivin 28 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaan jäsenvaltiot saavat varauksetta pitää voimassa tiettyjä kansallisen lainsäädäntönsä säännöksiä, jotka olivat voimassa ennen kuudennen direktiivin voimaantuloa ja jotka ilman tätä lupaa olisivat direktiivin vastaisia. Näin ollen jos jäsenvaltio pitää voimassa tällaiset säännökset, se ei pane täytäntöön kuudetta direktiiviä eikä siten riko tämän direktiivin säännöksiä eikä yhteisön oikeuden yleisiä periaatteita, joita jäsenvaltioiden on edellä mainitussa asiassa Klensch ym. annetun tuomion mukaan noudatettava yhteisön säännöksiä täytäntöönpannessaan.

39 Tällaisen tilanteen osalta yhteisön lainsäätäjän asiana on luoda lopullinen yhteisön järjestelmä, joka koskee vapautusta arvonlisäverosta, ja lähentää siten asteittain jäsenvaltioiden arvonlisäverojärjestelmiä (ks. vastaavasti asia C-305/97, Royscot ym., tuomio 5.10.1999, Kok. 1999, s. I-6671, 31 kohta).

40 Ensimmäiseen kysymykseen on siten vastattava, että yhteiseen arvonlisäverojärjestelmään liittyvien jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen yhdenmukaistamisen nykytilassa sellainen jäsenvaltion lainsäädäntö, jolla pidetään voimassa kuu-

dennen direktiivin 28 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti lentokoneella toteutettavien kansainvälisten henkilökuljetusten arvonlisäverovapautukset ja samalla kannetaan arvonlisäveroa linja-autolla toteutettavista kansainvälisistä henkilökuljetuksista, ei ole ristiriidassa yhteisön oikeuteen sisältyvän yhdenvertaisen kohtelun periaatteen kanssa.

Oikeudenkäyntikulut

41 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Ranskan ja Portugalin hallituksille ja komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on ratkaissut Tribunal de première instance de Liègen 8.2.1999 tekemällään päätöksellä esittämiin kysymyksiin seuraavasti:

Yhteiseen arvonlisäverojärjestelmään liittyvien jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen yhdenmukaistamisen nykytilassa sellainen jäsenvaltion lainsäädäntö, jolla pide-

tään voimassa jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste — 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivin 77/388/ETY muuttamisesta arvonlisäveron yleisen verokannan tason osalta 20.12.1996 annetulla neuvoston direktiivillä 96/95/EY, 28 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti lentokoneella toteutettavien kansainvälisten henkilökuljetusten arvonlisäverovapautukset ja samalla kannetaan arvonlisäveroa linja-autolla toteutettavista kansainvälisistä henkilökuljetuksista, ei ole ristiriidassa yhteisön oikeuteen sisältyvän yhdenvertaisen kohtelun periaatteen kanssa.

Moitinho de Almeida Schintgen Gulmann

Hirsch Skouris

Julistettiin Luxemburgissa 13 päivänä heinäkuuta 2000.

R. Grass

kirjaaja

J. C. Moitinho de Almeida

kuudennen jaoston puheenjohtaja